

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12Csp/29/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216211815
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2017:2216211815.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v spore žalobcu: L. L., B.. XX.XX.XXXX, O. X. T. B. C. XXX, zastúpeného JUDr. Vladimírom Sidorom, advokátom, Hlohovec, Železničná 4/A, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., Bratislava, Pribinova 25, IČO 35 792 752, zastúpenému advokátskou kanceláriou: JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Bratislava, Kubániho 16, o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov a ďalšie, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka v ustanovení čl. 8 bod 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere č. 8100060718 zo dňa XX.XX.XXXX: „Predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch, akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu, poskytnutého na základe žiadosti/zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu a/ za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 215,75 eur a b/ za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 112,08 eur v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu dlžník udeľuje veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto dohody o poskytnutí služby“ je ako n e p r i j a t e ľ n á n e p l a t n á .

II. Súd u r č u j e , že úver zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8100060718 zo dňa XX.XX.XXXX je bezúročný a bez poplatkov.

III. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

IV. Súd žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

(1) Žalobou zo dňa 29.07.2016 sa žalobca domáhal určenia čiastočnej neplatnosti zmluvy o úvere pre neprijateľnosť zmluvných podmienok a zaplata sumy 215,75 eur. Uviedol, že so žalovaným dňa XX.XX.XXXX uzavrel zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej mu bol poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 1.500 eur s úrokom 70,01% ročne. S poukazom na povinné náležitosti zmluvy predpísané zákonom o spotrebiteľských úveroch však zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Výška RPMN je v zmluve uvedená nejasným a nezrozumiteľným spôsobom. V bode 5 zmluvy je uvedená iná RPMN ako v bode 6. Uvedené rozdielne výšky sú pre klienta ako spotrebiteľa nejasné a zmätočné a klient sa nemohol kvalifikovane rozhodnúť, či do zmluvného vzťahu vstúpi alebo nie, navyše schválená výška RPMN uvedená v bode 6 zmluvy nezodpovedá (v neprospech žalobcu) skutočnej výške RPMN, ktorá je na úrovni 70,01%. Výška úrokovej sadzby nezodpovedá výške priemernej úrokovej miery z úverov peňažných ústavov v čase uzavretia predmetnej zmluvy.

Priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby bola pre podobné typy úverov 10,21%. Dohoda o výške úrokov musí byť v zmysle judikatúry slovenských súdov v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, nesmie sa priečiť dobrým mravom. Dohodnutá výška úrokovej sadzby viac ako 6-násobne prevyšuje mieru z úverov obchodných bánk. Preto je potrebné vnímať výšku úrokovej sadzby ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná. Žalovaný v zmluve neuviedol ani spôsob započítania splátky úveru na istinu, úroky a poplatky, ako to vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch. Zo všetkých týchto dôvodov je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca okrem požadovaného úveru uzavrel aj zmluvu o revolvingovom úvere, jeho uzatvorenie bolo automaticky vopred vpísané v texte zmluvy a žalobca text nemohol ovplyvniť. Uzavretie revolvingového úveru nevyjadruje skutočnú vôľu žalobcu uzatvoriť ďalšiu úverový vzťah a takéto vyjednanie sa považuje za neplatné. Zmluva nemá ani ďalšie náležitosti vyžadované zákonom, nie je dojednaná doba trvania zmluvy, iba určený dátum splatnosti poslednej splátky úveru. Ustanovenia týkajúce sa nesplácania spotrebiteľského úveru, splatenia úveru pred lehotou splatnosti, spôsobu započítania splátky na istinu a úroky, spôsobu zániku záväzku, práva na odstúpenie od zmluvy, adresa veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, mnohé ďalšie sú súčasťou zmluvných dojednaní, ale nie integrálnou súčasťou zmluvy. Dohoda o poskytnutí služby uzatvorená v bode 8 zmluvy medzi žalobcom a žalovaným je v absolútnom rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch, žalovaný touto dohodou umožnil žalobcovi v budúcnosti odložiť splatnosť troch splátok, za túto službu si žalovaný žiadal odplatu 215,75 eur, teda takmer 15% z celkovej výšky poskytnutého úveru. Žalovaný v rámci zmluvy určil započítanie poplatku k poskytnutej sume úveru a žalobcovi teda bola skutočne poskytnutá výška úveru podstatne nižšia, než je uvedená v zmluve. Žalovaný sa dopustil porušenia ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa žalovaný má zdržať používania zmluvnej podmienky, ktorú už súd určil za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Dohoda o poskytnutí služby uzatvorená v bode 8 zmluvy bola už súdom za neprijateľnú zmluvnú podmienku vyhlásená (Okresným súdom Stará Ľubovňa vo veci sp. zn. 1C/125/2013 dňa 09.01.2014). Naliehavý právny záujem je v danom prípade odôvodnený potrebou deklarovať postavenie spotrebiteľa ako slabšej strany zmluvného vzťahu, naliehavý právny záujem spotrebiteľa na určení neprijateľných zmluvných podmienok, neplatnosti zmlúv či určení bezúročnosti úveru je vždy daný. Žalovaný obchádza zákon tým, že na základe neprijateľných podmienok požaduje od žalobcu neprimerané finančné nároky. Podaná žaloba má preventívny charakter a na jej základe je možné určiť, aký je skutočný dlh žalobcu. Žalobca považuje poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov a tak mal povinnosť splatiť úver len do výšky skutočne poskytnutej istiny - 1500 eur. Vzhľadom na skutočnosť, že na základe neplatnej dohody o poskytnutí služieb strhol žalobcovi odplatu vo výške 215,75 eur zo sumy úveru, ktorú mal žalobca dostať pôvodne na svoj účet, je žalovaný povinný tento poplatok na účet žalobcu uhradiť. Žalobca tiež požaduje v rámci súdneho sporu vrátiť prípadný preplatok z titulu bezdôvodného obohatenia žalovaného, k čomu navrhol, aby žalovaný bol vyzvaný na predloženie výpisu aktuálnej výšky splácania úveru zo strany žalobcu. Žiadal určiť, že úver zo zmluvy je bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a žalobca je povinný uhradiť tento úver len do výšky istiny poskytovaného úveru, ďalej že dohoda o poskytnutí služieb uzatvorená v bode 8 zmluvy je neplatná a žalovaný je povinný na zaplatiť na účet žalobcu sumu 215,75 eur.

(2) Žaloba bola žalovanému doručená dňa 26.01.2017, k žalobe sa vyjadril písomne podaním z 13.02.2017 tým, že údaje o RPMN nie je zmluvnou podmienkou a nedá sa na ňom dohodnúť. Rozdiel medzi predpokladanou hodnotou RPMN schváleného úveru vyplýva výhradne z toho, že RPMN schváleného úveru je možné určiť až po jeho schválení. Táto hodnota je v bode 6 uvedená presne. Pre výpočet RPMN majú totiž význam nasledovné údaje: suma úveru, celkové náklady, dátum splatnosti prvej splátky, dátum vyplatenia úveru a dátum splatnosti každej splátky. Zmluva v bode 6 obsahuje zákonom vyžadovanú výšku splátky, termín splatnosti splátky a počet splátok. Ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. sú výsledkom implementácie Smernice Rady 2008/48 a je potrebné vychádzať z jej ustanovení pri výklade ustanovenia § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. Podľa článku 10 ods. 1 písmeno h/ smernice má zmluva obsahovať výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia. Tvrdenia žalobcu ohľadne nedostatkov v zmluve sú nesprávne, čo je možné podporiť poukázaním na rozhodnutie súdneho dvora EÚ vo veci C-42/2015. V zmysle zmluvných dojednaní je úver po každom revolvingu vo splatný podľa nového splátkového kalendára, s ktorým bude dlžník oboznámený. Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu je dňom konečnej splatnosti úveru. Údaj o dni splatnosti poslednej splátky vyplýva aj z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi. Dohoda o poskytnutí služby je individuálnym dojednaním v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho

zákonníka a nadväzne na to je po právnej stránke vylúčený záver o neprijateľnosti. Predmetná odplata je cenou plnenia, bola dobrovoľná a nebola podmienkou pre získanie úveru. Poskytnutie revolvingového úveru nie je obligatórne, nakoľko v prípade nezájmu má klient možnosť vopred vypovedať revolving (článok 9 zmluvných dojednaní) a požiadať o jeho stornovanie. K namietanej výške úrokovej sadzby žalovaný uviedol, že zmluva o úvere je odplatnou zmluvou a na jej uzavretie je potrebná dohoda o podstatných náležitostiach, ktorými je dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky, stanovenie sumy týchto peňažných prostriedkov a záväzok dlžníka peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

(3) Replikou zo dňa 14.08.2017 žalobca uviedol, že RPMN v zmluve nemôže byť uvedená správne, keďže výška úrokov je vyššia ako výška RPMN. Úrok pritom tvorí jednu z položiek, ktoré predstavujú celkové náklady spotrebiteľa. Žalovaný naznačil, že zmluva vôbec nevznikla s poukazom na jeho tvrdenie, že pri podaní žiadosti o úver údaj o dátume vyplatenia úveru známy nie je, stane známym až pri schválení úveru. Žalobca trvá na tom, že zmluva neobsahuje v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a takisto náležitosť podľa písm. k/ výšku, počet a termíny splátok, úrokov a iných poplatkov, ... K tvrdeniu žalovaného, že Oznamenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi je súčasťou zmluvy, ktorým akceptoval predložený návrh na uzavretie zmluvy, poukázal na § 44 ods. 2, tiež § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka a k tomu uznesenie NS SR zo dňa 30.11.2011 sp. zn. 2Cdo/245/2010. K otázke úveru bez úrokov a bez poplatkov poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 24.02.2014 č. k. 23Co/158/2013-57. Uviedol, že pokiaľ štát netransponuje smernicu EÚ, alebo ju transponuje nesprávne a v rozpore s ňou, táto skutočnosť nemôže byť na ujmu účastníka právneho vzťahu. Zmluvné strany sú povinné rešpektovať vnútroštátne právo. Preto námietky žalovaného k tomu, že zmluva obsahuje výšku splátky, termín splatnosti aj počet splátok s odkazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15. Smernica 2008/48-ES bola prijatá práve za účelom ochrany spotrebiteľa. Ak je vnútroštátne právo prísnejšie, čo sa týka náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, odporovalo by tomuto účelu eurokonformné vykladanie právnych predpisov, resp. ich nahradenie zmením smernice, ktorá v konečnom dôsledku nestanovuje také prísne požiadavky na veriteľov ako vnútroštátne právo. Článok 22 ods. 1 smernice je potrebné vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení smernice v neprospech spotrebiteľa. Žalovaný ako veriteľ sofistikovaným spôsobom ukrýva do ustanovení zmluvy (a dohody o poskytovaní služby) vyhlásenia spotrebiteľa o dobrovoľnom uzatvorení tejto služby na základe jeho skutočnej vôle. Je však známe, že spotrebiteľia nemajú právne povedomie na takej úrovni, aby porozumeli všetkému, čo podpíšu. Zo strany žalovaného tu ide o účelové navyšovanie odplaty za úver, plnenie z dohody o poskytnutí služby nie je skutočne spotrebiteľovi dodané, pričom sám spotrebiteľ o takéto služby nežiadal, boli mu nanútené a v čase uzatvorenia zmluvy vôbec nebolo jasné, či predmetné služby bude vôbec spotrebiteľ potrebovať. Dohoda slúži výlučne záujmom veriteľa s cieľom navýšiť odplatu za poskytnutie úveru. Preto je potrebné ju považovať za neplatnú. Žalobca uzatváral zmluvu o úvere ako spotrebiteľ, táto skutočnosť nebola doposiaľ spochybnená a preto je potrebné pri výklade a aplikácii predpisov zohľadňovať ustanovenia poskytujúce ochranu spotrebiteľom. Žalovaný účelovo zamieňa pojmy odplata a výška ročnej úrokovej sadzby, snaží sa odvieť pozornosť súdu od absolútnej neplatnosti dojednania zmluvného ročného úroku vo výške 70,01% pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

(4) Duplikou zo dňa 14.09.2017 doplnenou písomným podaním zo dňa 29.09.2017 žalovaný uviedol, že žiadny zákon platný a účinný v SR a rovnako ani predpis úniijného práva neurčuje nejaké rozdelenie splátky, pričom nesúlad smernice s vnútroštátnym zákonom posúdil Súdny dvor EÚ práve vo veci C-42/15. V predmetnej veci nešlo o posúdenie porušenia členského štátu implementovať smernicu, ale konanie smerovalo k tomu, ako vykladať právny poriadok, t. j. úniijné právo vo vzťahu k vnútroštátnemu právu. Služba v zmysle dohody o poskytnutí služby sa neposkytuje automaticky, ale z iniciatívy dlžníka. K otázke zarátania odplaty do nákladov dlžníka poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43CoR/5/2016-14.

(5) Podľa § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. - CSP) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

(6) Naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak by bez požadovaného určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo by sa jeho právne postavenie bez tohto určenia stalo neistým. Naliehavý právny záujem na určení je teda daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý iným právnym prostriedkom nemožno odstrániť. V danom prípade medzi stranami neprebíha súdny spor o peňažné plnenie, v ktorom by bolo potrebné posudzovať otázku neplatnosti zmluvy a jej zmluvných dojednaní ako predbežnú, žalobcovo právne postavenie je neisté, nakoľko mu nie je zrejماً výška dlhu, ktorý má voči žalovanému. Súd má v spore tak naliehavý právny záujem za preukázaný a pristúpil preto k vecnému posúdeniu nároku.

(7) Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav veci:

(8) Úverová zmluva č. 8100060718, ktorá je predmetom skúmania súdom, je formulárové tlačivo s predtlačným označením veriteľa - žalobcu, s názvom „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere“, do ktorého záujemca o poskytnutie úveru vyplňa svoje osobné údaje a údaje o požadovanom úvere. V danom prípade žiadal žalobca podľa bodu 5 zmluvného formulára úver vo výške 1.500 eur s ročnou úrokovou sadzbou 70,01% s tým, že úver bude splácať v 42 splátkach po 80,37 eur mesačne. Formulár žalobca ako dlžník podpísal dňa XX.XX.XXXX. Na formuláre sa v bode 6 zapisujú údaje o schválenom revolvingovom úvere s výslovným označením „nevypĺňať“, z ktorého bodu vyplýva schválená výška úveru 1.500 eur s podmienkami splácania rovnako ako v bode 5 formulára. Ročná percentuálna miera nákladov - RPMN za úver bola vyčíslená v bode 5. na (ako predpokladaná) 70,01%, v bode 6. bola RPMN uvedená údajom 67,66%. Žalobca formulár podpísal dňa 20.03.2014, preukázateľne do formulára dopĺňal (iným písmom) nové údaje (v bode 6.), po podpísaní formulára dlžníkom. Súčasťou zmluvného formulára je v bodoch 8.1 až 8.6 (predtlačená) „Dohoda o poskytnutí služby“, podľa ktorého dojednania „mohol dlžník požiadať o odklad splatnosti (maximálne troch) splátok úveru za podmienky, že je dlhodobo práceneschopný alebo s ním bol skončený pracovný pomer. Odložené splátky by dlžník zaplatil po splatení ostatných splátok. Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok bola určená na sumu 215,75 eur. Uzavretie dohody o poskytnutí služby podľa znenia formulárového textu nebolo podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, vo formuláre je vyhradené miesto pre osobitný podpis zmluvných strán.

(9) Žalobca zároveň dňa 20.03.2014 vystavil aj dokument s názvom „Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere č. 8100060718“, z ktorého vyplývajú údaje zo zmluvného formulára podľa časti o schválenej výške úveru, úroku, výška splátok úveru, RPMN, dátum nadobudnutia platnosti zmluvy o revolvingovom úvere - 27.03.2013 a dátum nadobudnutia účinnosti zmluvy o revolvingovom úvere - 27.03.2013.

(10) Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. - OZ) výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

(11) Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

(12) Žalovaný má (aj mal) v predmete svojej činnosti okrem iných tiež poskytovať úverov nebankovým spôsobom. Z uvedeného je potom nutné vyvodiť záver, že bol dodávateľom a zároveň veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia zmluvy a tiež § 52 ods. 3 OZ, pretože túto činnosť vykonával v rámci svojho podnikania. Žalobca v zmluvnom vzťahu vystupoval ako fyzická osoba, ide teda o spotrebiteľa ako vyplýva z § 52 ods. 4 OZ aj z § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, táto okolnosť z pripojenej zmluvy nevyplyva a žalovaný opak tohto postavenia dlžníka nesporeoval, nepreukázal žiadnymi dôkazmi. Ak ide o vzťah dodávateľ a spotrebiteľ, ide teda o vzťah spotrebiteľský, zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 OZ, a to bez ohľadu na jeho právnu formu. Preto sa musí riadiť zákonnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

(13) V danom prípade ide (podľa obsahu žiadosti a tiež podľa žaloby) o zmluvu spotrebiteľskú a navyiac o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. K tomuto záveru súd dospel vyhodnotením obsahu zmluvy a obsahu zmluvných (všeobecných) dojednaní, z ktorých vyplýva, že žalovaný ako veriteľ mal požičať dlžníkovi finančné prostriedky a dlžník sa mal zaviazat' tieto vrátiť v splátkach. Malo ísť teda o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov. Z tohto spolu s okolnosťou, že ide o vzťah veriteľa - dodávateľa a občana - spotrebiteľa je potom nutné vyvodiť záver, že ide o vzťah podliehajúci režimu nielen zákonnej úprave podľa OZ, ale tiež zákonnej úprave zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ZSÚ). Spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Tu touto formou má byť, podľa tvrdenia žalobcu, zmluva o revolvingovom úvere. Z tohto potom nutne vyplýva, že takáto zmluva musí spĺňať zákonom dané podmienky uvedené nielen v zákonných ustanoveniach OZ, ale aj ZSÚ. Zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa ZSÚ musí mať písomnú formu. Absencia písomnej formy má za následok jej absolútnu neplatnosť.

(14) Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa ods. 2 (v znení účinnom od 01.05.2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

(15) Podľa § 53 ods. 1 OZ (v znení v čase uzavretia zmluvy) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa ods. 3 ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Podľa ods. 5 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Podľa ods. 6 ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

(16) Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

(17) Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 ZSÚ. Medzi nimi pod písm. k/ je uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ ZSÚ (v znení v čase uzavretia zmluvy) poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

(18) Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že zmluva o revolvingovom úvere uzavretá medzi stranami je zmluvou spotrebiteľskou. Žalovaný konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti, pričom

žalobca ako fyzická osoba nekonal v rámci svojej obchodnej, či podnikateľskej činnosti. Je nepochybné, že jedná sa o tzv. formulárovú zmluvu, kedy do pripravenej predtlaču boli vpísané údaje účastníkmi zmluvy. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán (okrem prípadu individuálneho dojednaní týchto povinností). V danom prípade tieto zmluvné ustanovenia neboli preukázateľne dojednané individuálne, žalobca nemal možnosť reálne ovplyvniť obsah týchto dojednaní. Nič na tom nemení ani to, že žalovaný vo formulári vyhradil osobitné miesto na podpis „dohody“ o poskytnutí služby (pri uzavretí ktorej odplata predstavuje viac ako trojnásobok mesačnej splátky!, čím v podstate namiesto troch odložených splátok zaplatí splátok šesť). Táto dohoda je objektívne spôsobilá vyvolať hrubú nerovnováhu vo vzťahu medzi zmluvnými stranami, kde práve spotrebiteľ ako slabšia strana nemá možnosť sa brániť takýmto ustanoveniam (ktoré značnú nerovnováhu spôsobujú).

(19) Konanie žalovaného pri uzatváraní dohody o poskytnutí služby má navyše znaky nekalosti, čo nie je v súlade so zásadou dobrých mravov uplatňovanou v spoločnosti. V skutočnosti sa úver poskytol v nižšej výške, než aká bola uvedená v zmluve. To má aj ten význam, že úroková sadzba je netransparentná a zavádzajúca, keďže základom pre jej výpočet nie je nižšia (skutočná) výška úveru.

(20) Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

(21) Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

(22) Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 ods. 8 tohto právneho prepisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami, a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

(23) Pokiaľ ide o spôsob dojednaní dohody o poskytnutí služby, súd konštatuje, že samotný podpis dohody nemožno považovať za splnenie podmienky preukázania individuálne dojednanej zmluvnej podmienky tak, ako to tvrdí žalovaný. Dohoda je nepochybné súčasťou formulárovej zmluvy. Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednaní štandardnej formulárovej zmluvy, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybné je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou. V zmluve o revolvingovom úvere v článku 8 je upravená „dohoda o poskytnutí služby“. Teda už len samotné zakotvenie v rámci formulárovej zmluvy nevyvoláva žiadne pochybnosti o tom, že nejde zo strany spotrebiteľa o osobitne vyjednanú zmluvnú podmienku. Žalovaný nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienil žalobca, resp. že mal možnosť výberu, či predmetnú dohodu podpíše, alebo nepodpíše, ak chcel, aby mu bol zo strany žalovaného poskytnutý úver.

(24) Článok 2 ES, článok 3 ods. 1 písm. g) ES a článok 4 ods. 1 ES nebráni takému výkladu článku 4 ods. 2 a článku 8 Smernice 93/13, podľa ktorého členské štáty môžu prijať vnútroštátnu právnu úpravu umožňujúcu súdne preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo neprimeranosti medzi cenou a odmenou na jednej strane a službami, či tovarmi poskytnutými proti hodnote na strane druhej, aj keď sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne.

(25) Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský štát môže judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, *Freiburger Kommunalbauten* cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované nato, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú.“

(26) Zmluvné dojednanie v bode 8 tejto úverovej zmluvy nie je formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok, môže si ho aktivovať (prípadne vykonať úkon, ktorý by bolo možné považovať za súhlas s jej využívaním za poplatok), ale naopak tak, že za službu napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje, zaplatí poplatok stanovený žalovaným. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach je nepochybná.

(27) V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že v zmysle ustanovenia § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, ako aj na nemeckú názorovú líniu týkajúcu sa výkladu zmluvných dojednaní v spotrebiteľských zmluvách (s ktorou sa stotožňuje). Vrchný krajský súd v Brandenbursku v rozhodnutí z 21.06.2006 č. k. 7U17/06 konštatoval, že „pri skúmaní neprijateľnej povahy zmluvných podmienok súd v súlade s rozhodovacou líniou Spolkového súdneho dvora (BGH) potvrdil, že je potrebné vychádzať z najneprijateľnejšieho výkladu, aký pri posudzovaní zmluvných podmienok vôbec prichádza do úvahy“. Pri aplikácii teórie najnepriaznivejšieho výkladu súd dospel k záveru, že zmluvná formulácia poplatku za odklad splátok je spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. (v bodoch 19 až 27 v znení rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/90/2016 zo dňa 27.04.2017)

(28) Čo sa týka tvrdenia žalovaného, že v tejto dohode podľa čl. 8 zmluvy o úvere ide o hlavný predmet plnenia medzi stranami, takéto tvrdenie neobstoí. Hlavným zmluvným dojednaním v súvislosti s úverom je výška úveru a dohoda o úrokoch (podstatné náležitosti úverového vzťahu), dlžník sa tu zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a úroky (§ 497 a nasl. Obch. zák.). V centre záujmu žalobcu bolo poskytnutie úveru a nežiadal primárne o možnosť odkladu splátok pri vstupe do tohto záväzkového vzťahu. Je jednoznačné, že sa nejedná o zmluvnú podmienku týkajúcu sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny. Toto zmluvné dojednanie bolo žalobcovi ako spotrebiteľovi vnútené v texte formulára. Zmluvné podmienky musia byť pre spotrebiteľa vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, aby bolo spotrebiteľovi zrejmé, akú sumu si požičiava a koľko v podstate má zaplatiť na úroku, a bez toho aby v týchto zmluvách boli nejakým spôsobom zakomponované ďalšie vedľajšie zmluvné dojednania, ktoré cenu úveru navyšujú bez toho, aby o nich mal spotrebiteľ jasný prehľad pri podpise zmluvy. Preto súd posúdil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú.

(29) Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) sa vyčísluje podľa vzorca určeného zákonom (ZSÚ), v tomto smere nie je možné posúdiť túto hodnotu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, slúži na porovnanie výhodnosti s inými na finančnom trhu poskytovanými úvermi. Úrok z úveru je (ako bolo vyššie uvedené) obligatórnou náležitosťou úverového vzťahu, môže byť síce predmetom súdneho prieskumu, ale nie ako neprijateľná zmluvná podmienka. Súd poukazuje aj na prehnanú a neúmerne vysokú cenu úveru a ktorá skutočnosť bráni uznať úroky ako platné.

(30) V zmluve chýba obligatórna náležitosť zakotvená v § 9 ods. 2 písm. k/ ZSÚ, v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, tu nepostačuje, že je v zmluve uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je totiž ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo-právneho vzťahu. Zákon tu výslovne vyžaduje špecifikáciu splátky (jednoznačnú a zrozumiteľnú pre spotrebiteľa), aká časť z nej náleží istine, aká časť úroku a koľko z nej predstavujú prípadné poplatky, aby spotrebiteľ mohol sledovať amortizáciu istiny. V čase, keď žalobca podpísal zmluvu, nebola v zmluve uvedená ani hodnota RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j/ ZSÚ), len „predpokladaná“, pričom žalovaný následne uviedol v čl. 6 RPMN v inej hodnote. V dôsledku chýbajúcich náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je teda potrebné poskytnúť úver s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a/ a d/ ZSÚ považovať za bezúročný a bez poplatkov.

(31) Žalobca si žalobou uplatnil voči žalovanému zaplatenie sumy 215,75 eur ako zaplatený poplatok z „Dohody o poskytnutí služby“, k tomuto nároku však nepredložil žiadne dôkazy, preukazujúce jeho tvrdenie. Preto súd v tejto časti žalobu zamietol. Vo výške tejto peňažnej čiastky mu bola podľa jeho

tvrdenia zmenšená suma na poskytnutých úverových prostriedkoch, a teda žalobca sumu potom fakticky nezaplatil. Tu súd poukazuje na to, že keďže je úver posúdený ako bezúročný a bez poplatkov, žalobca je povinný vrátiť žalovanému len hodnotu toho, čo mu dodávateľ - veriteľ reálne poskytol.

(32) Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. - CSP) o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

(33) Súd žalobcovi ako po procesnej stránke úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

(34) Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).